

Motion till riksdagen 2012/13:K381

av **Nina Larsson (FP)**

Kommunsammanslagning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda en riksomfattande kommunsammanslagningssreform.

Motivering

Mellan landets 290 kommuner finns mycket stora skillnader i vilka förutsättningar som råder. Mångfalden är på många sätt positiv, men om skillnaderna i kapacitet blir alltför stora inverkar det i förlängningen negativt på enskilda individers förutsättningar att påverka sin situation och sin framtid.

Kommunernas ekonomiska situation skiljer sig åt dramatiskt. Många kommuner i utflyttningsområden tampas med en krympande och allt äldre befolkning. Ökad likvärdighet i strikt ekonomisk mening kan skapas genom ett skatteutjämningsystem, men skatteutjämnningen löser inte den långsiktiga utmaningen.

Landets lokala medbestämmande och den betydande del av samhällsservicen som tillhör det kommunala ansvaret bör organiseras på ett sätt som svarar upp mot de utmaningar som Sverige står inför idag och 10, 20 eller 50 år framåt.

Inom den offentligt finansierade sektorn är det primärkommunerna som står för många av de tjänster som är allra viktigast i en människas liv, från barnomsorg till äldreomsorg. Därtill kommer kommunens roll som samarbetspartner och myndighetsutövare gentemot det lokala näringslivet. En allt mer central uppgift för kommuner är att stärka det lokala företagsklimatet och bidra till att locka inflyttare och investerare.

Kommunernas roll har med andra ord blivit allt mer mångfasetterad. Inom allt fler samhällsområden ställs krav på kommunerna att ha strategisk kompetens i den egna organisationen. Även om det offentliga åtagandet på vissa områden skulle kunna förändras, till exempel genom ett modernt statligt hu-

Fel! Okänt namn på

vudmannaskap för skolan, kvarstår ändå bilden att kommunernas uppdrag har blivit allt mer komplext.

Detta ställer många mindre kommuner inför stora utmaningar. Särskilt gäller detta kommuner med sjunkande befolkning, som har att hantera att organisationen ska krympas samtidigt som den får nya uppgifter.

Kommunalförbund har blivit en viktig samarbetsform för många små kommuner, men kommunalförbund har samtidigt stora demokratiska nackdelar. När det egentliga beslutsfattandet sker någon annanstans har väljarna små möjligheter till ansvarsutkrävande, och då ointetgörs den lokala förankring som är den småskaliga kommunens fördel. En liknande problematik finns med nämnder som är gemensamma för flera kommuner.

I Danmark har en kommunreform genomförts, och i Finland pågår en motsvarande process. I båda fallen har målet varit att åstadkomma kommuner med en storlek som är ändamålsenlig i förhållande till kommunernas uppdrag. Sverige bör studera erfarenheterna från dessa och andra länder.

Riksdagen bör ge regeringen tillkänna att utreda en riksomfattande kommunsammanslagingsreform där utgångspunkten är den att varje kommun bör uppnå en viss storlek i befolkningsmängd i syfte att minska kommunernas sårbarhet och stärka den långsiktiga uthålligheten. Därmed kan vi skapa bättre förutsättningar för en likvärdig kommunal service för enskilda människor oavsett vilken kommun man är bosatt i.

Stockholm den 5 oktober 2012

Nina Larsson (FP)